

Zalesňování zemědělských půd v členských státech EU a ČR

10.-11.5.2018 Křemešník, seminář Zalesňování zemědělských půd

Ing. et Ing. Petr Dušek
Odbor environmentálních podpor PRV, MZe
petr.dusek@mze.cz

Historie zalesňování v EU

- ▲ Velké přebytky zemědělské výroby → tlak na méně bonitní zemědělské plochy, které přestaly být využívány.
- ▲ Podpora ZPZ v rámci SPZ je možné datovat od roku 1992.
- ▲ Cílem opatření ZPZ bylo podpořit alternativní použití zemědělské půdy a podpořit rozvoj lesnického sektoru na venkově. Dalším environmentálním aspektem bylo podpořit zachycení CO₂ a boj proti klimatické změně.

Historie zalesňování v EU

- ▲ Základní pomoc byla rozvržena na pokrytí nákladů spojených se založením lesního porostu, na pokrytí nákladů na zajištění porostu po dobu 5 let a každoroční kompenzace ušlého příjmu z pozemku po dobu až 20 let.
- ▲ Během let 1993-1996 byla podpořena plocha 500 000 ha nového lesního porostu na z.p. (téměř polovina – Španělsko; další zásadní Velká Británie, Irsko, Portugalsko, Itálie, Francie a Německo).
- ▲ Nařízení Komise č. 2080/92, Agenda 2000, SAPARD a HRDP v programovém období 2004 -2006.
- ▲ Strategie EU v oblasti lesnictví z roku 2013 stanovuje zájem na podporu ZPZ v rámci PRV.

Zalesňování v rámci PRV v EU

- ▲ V současnosti v EU existuje 118 programů PRV.
- ▲ Ve 106 PRV (ve 24 ČS) existují lesnická opatření (lesnická opatření vůbec nemají Irsko, Finsko, Lucembursko, Nizozemí – podporují lesnická opatření prostřednictvím národních podpor).
- ▲ Zalesňování je prováděno v 60 PRV ve 20 ČS (v některých jsou financovány pouze staré závazky).
- ▲ V období 2007-2013 bylo prováděno v 55 programech z 90
- ▲ Celkově je do lesnictví alokováno 190 mld. Kč.
- ▲ Na zalesňování je alokováno cca 57 mld. Kč s plánovanou výměrou cca 570 tis. ha.
- ▲ V období 2007-2013 bylo alokováno 24 mld. Kč s plánovanou výměrou 290 tis. ha.

Pozn.: Data ze září 2017

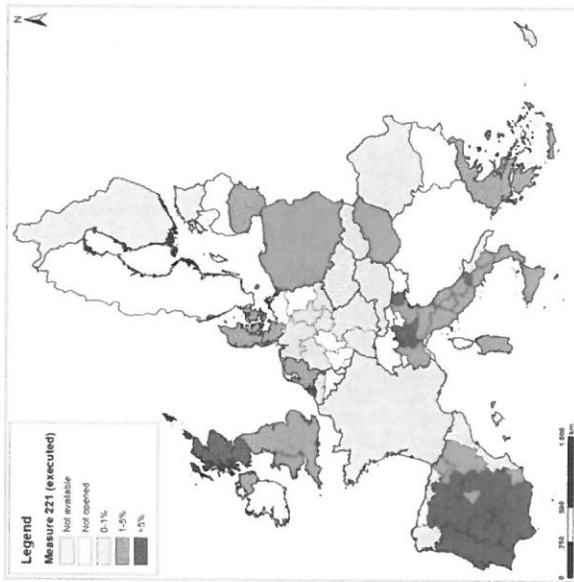
Klasifikace lesnických opatření PRV

Článek	2014-2020 Opatření	Podopatření	Článek	2007-2013 Opatření
Článek 21: Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšení životaschopnosti lesů		Všechna podopatření 8.1 - 8.6	Čl. 36 b)	
Článek 22: Zalesňování a tvorba lesů	Opatření 8. Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšení životaschopnosti lesů	8.1. Podpora zalesňování / tvorby lesů	Článek 43: První zalesňování zemědělských	221. První zalesnění zemědělské půdy
Článek 23: Zavedení agrolesních systémů		8.2. Podpora zakládání a údržby agrolesních systémů	Článek 45: První zalesnění nezemědělské půdy	223. První zalesnění nezemědělské půdy
			Článek 44: První založení agrolesních systémů na zemědělské půdě	222. První založení agrolesních systémů na zemědělské půdě

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

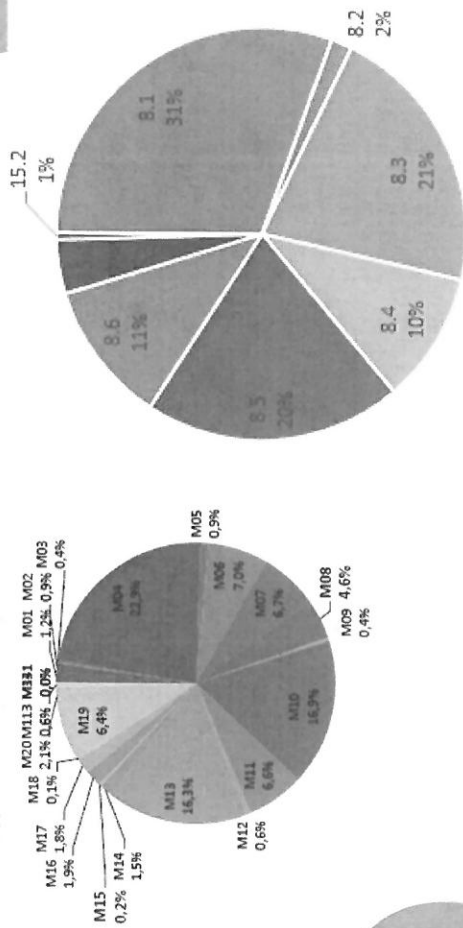
Zalesňování z.p. v rámci PRV v EU 2007-2013

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

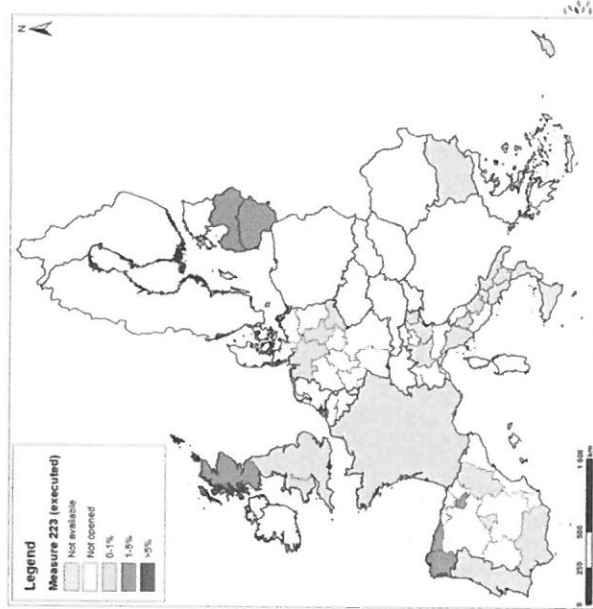
Finanční přehled lesnických opatření PRV v období 2014-2020

▲ Opatření M8 a M15 představují 4,6 % a 0,2 % z celkového rozpočtu PRV

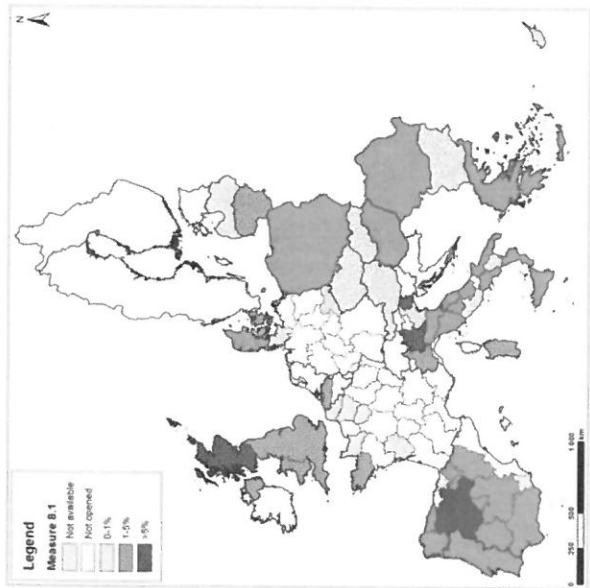
MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Zalesňování nezem.p. v rámci PRV v EU 2007-2013

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Zalesňování celkem v rámci PRV v EU 2014-2020

- ▲ Průměrně jde na 8.1 1,3 % rozpočtu PRV. Více než 5 % alokuje ES – Castilla y Leon, IT – Lombardia, IT – Veneto, UK - Scotland

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

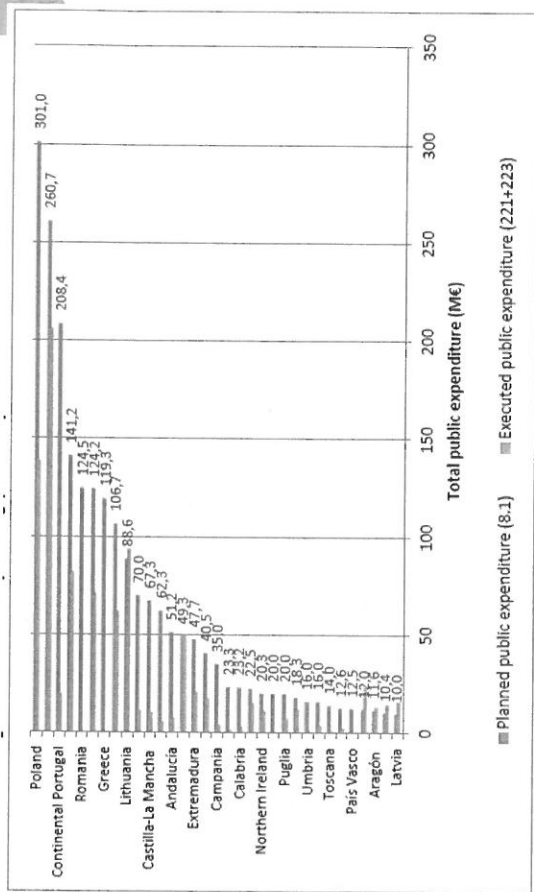
Syntéza porovnáni zalesnění v EU v období 2007-2013

Zahmuto 53 PRV	203 881	565 277	94 302 688	0,305	NA	NA
EU - 28	203 881	565 277	192 940 834	0,149	924 270	31
a. Plocha zalesněná podporou M221 (výstup 2007 - 2013) (ha)						
b. Plocha zalesněná podporou M223 (výstup 2007-2013) (ha)						
c. Plocha zalesněná podporou M221 a M223 (výstup 2007-2013) (ha) (a + b)						
d. Oblast, která má být zalesněna pomocí podpory M8.1 (cel 2014-2020) (ha)						
e. Celková lesní půda v roce 2006 (ha)						
f. Podíl zalesněné plochy s podporou M221 a M223 v oblasti lesů celkem (c / e) %						
g. Průřezek lesní plochy 2007-2013 (ha)						
h. Podíl zalesněné s podporou M221 a M223 v průřezu 2007-2013 (g / e) %						

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Plánované veřejné výdaje na zalesňování nad 10 mil EUR

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Syntéza porovnáni zalesnění v EU

Počet a podíl kultur	Opatření 221	Opatření 223	Opatření 221&223
a. Jehličnaté	33 829 16.59 %	34 118 40.81 %	67 947 23.63 %
b. Listnaté	117 027 57.40 %	26 516 31.71 %	143 543 49.93 %
c. RRD	3 756 1.84 %	1 167 1.40 %	4 923 1.71 %
d. Smíšené	49 268 24.17 %	21 808 26.08 %	71 077 24.72 %
e. Celkem (ha) (a+b+c+d)	203 881 100.00 %	83 609 100.00 %	287 490 100.00 %

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Národní legislativa

- ZPP (Horizontálního programu rozvoje venkova ČR 2004-2006)
- Nařízení vlády č. 308/2004 Sb.
- Dotace na náhradu za ukončení zemědělské výroby
- Řádný termín podání do 30.4.2018
- ZPP (PRV 2007-2013)
- Nařízení vlády č. 239/2007 Sb.
- Dotace na péči o lesní porost
- Dotace na náhradu za ukončení zemědělské výroby
- Řádný termín podání do 15.5.2018
- ZPP (PRV 2015-2020)
- Nařízení vlády č. 185/2015 Sb.
- Ohlášení vstupu do opatření ZPP
- Dotace na založení lesního porostu
- Dotace na péči o lesní porost
- Dotace na ukončení zemědělské výroby

termín podání do 15.5.2018
termín podání do 30.11.2018
řádný termín podání do 15.5.2018
řádný termín podání do 15.5.2018

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Potřebná potvrzení a přílohy

- Rozhodnutí SSL o prohlášení pozemku za PUPFL
- Kopie ohlášení změny druhu pozemku na příslušném KÚ
- Rozhodnutí o změně využití území (podle SZ)
- Zákres příslušných PB do mapy LPIS

Projekt zalesnění

- Vyjádření ÚHÚL o typologickém zařazení pozemku
- Potvrzení OIH, že projekt byl zpracován v souladu s vyjádřením ÚHÚL a že zalesnění bylo provedeno v souladu s projektem
- Doklad o původu reprodukčního materiálu

V případě nájemce, pachtýře, vypůjčitele

- Písemný souhlas vlastníka, popř. spoluvlastníků většiny spoluvlastnických podílů
- Kopie nájemní/pachtovní smlouvy nebo smlouvy o vypůjčce

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

3 složky dotace

Dotace je poskytována:

- na **založení lesního porostu** na z.p. (době založení porostu je pozemek veden v LPIS na žadatele na z.p., která je definována jako vhodná k zalesnění a způsobila pro přímou platbu, resp. SAPS) – **poskytuje se v roce založení,**
- na **péči o založený porost** včetně výchovných zásahů – **poskytuje se po dobu 5 let,**
- za **ukončení zemědělské výroby** na zalesněném pozemku – **poskytuje se po dobu 10 let** (pokud nejméně 50 % plochy pozemku bylo nepřetržitě alespoň od 15. května do 31. října předcházejícího kalendářního roku před rokem doručení žádosti o poskytnutí dotace na založení lesního porostu vedeno v LPIS).
- Dotace na péči a náhradu je poskytována od roku následujícího po roce zalesnění a nelze o ni požádat a neposkytuje se na zalesněnou půdu ve vlastnictví veřejných orgánů (stát, státní podnik, kraje, obce apod. a PO v nichž mají výše uvedené osoby alespoň 50% majetkovou účast).
- Podporu nelze poskytnout na výsadbu RRD, výmladkových plantáží a vánočních stromků.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

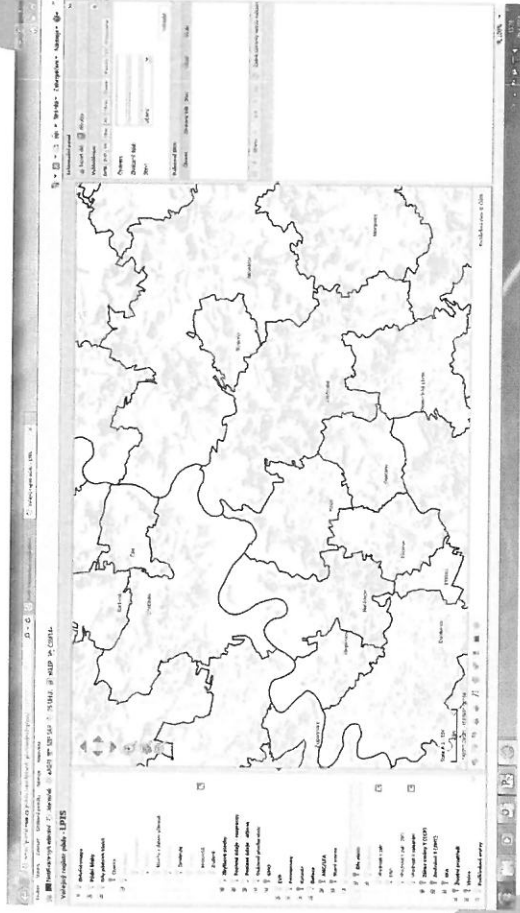
Vrstva vhodnosti k zalesnění

- Na jednotlivých dílech půdních bloků vedených v LPIS je vyznačen příznak vhodnosti pro zalesnění, který vznikl proložením vrstvy vhodné k zalesnění do vrstvy LPIS. Zájemce o zalesnění zemědělského pozemku si může ve veřejném LPIS zjistit, zda díl půdního bloku má tento příznak, který zakládá možnost poskytnutí dotace na jeho zalesnění (pod položkou vrstva enviro).
- Pro rok 2018 – zvětšení vrstvy pro zalesnění na cca 2,5 mil. ha
- Pro následující roky – návrh na propojení vrstvy zplopatnění vyjmutí ze ZPF a vrstvy vhodnosti k zalesnění

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vrstva vhodnosti k zalesnění – stav 2017

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

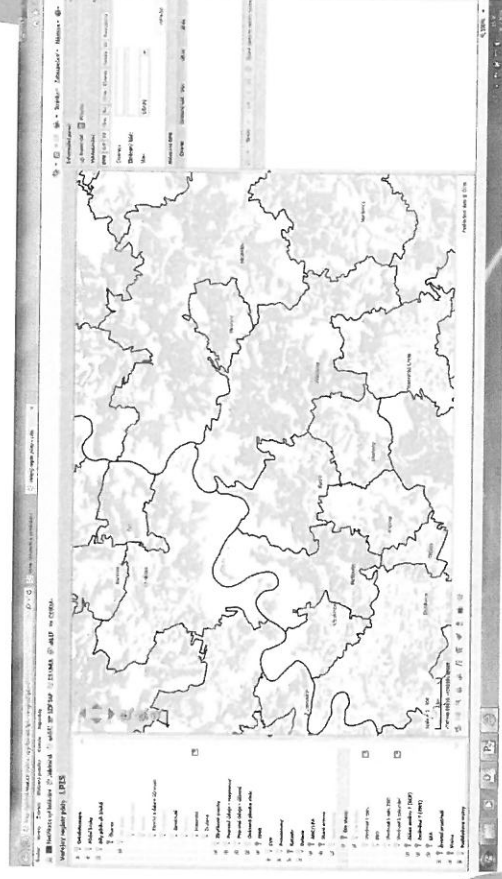
Vrstva vhodnosti k zalesnění

- Využití GIS a prostorové multikriteriální analýzy.
- Soubor map vymezujících základní plochu z.p. vhodných k zalesnění a tematické mapy pro podporu rozhodování, kam prioritně zacílit zalesňovací aktivity s ohledem na zlepšení ekosystémových funkcí krajiny na základě vlastností reliéfu a půdy na základě BPEJ (sklonitost, expozice, hloubka půdního profilu, skeletovitost, posuzována problematika hydromorfismu stanoviště)
- Cílem je zalesnit degradované půdy, zvýšit retenčního potenciál krajiny, zmírnit projevy hydrologických extrémů.
- Vytvořena vektorová vrstva pro LPIS vymezující pozemky, na kterých lze žádat o dotace.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vrstva vhodnosti k zalesnění – stav 2018

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Hodnocené parametry a jejich limitní hranice vhodnosti zalesnění

Faktor / Factor	Užší varianta / Smaller extent	Širší varianta / Bigger extent
Sklon / Slope	$\geq 12^\circ$	$\geq 7^\circ$
Expozice / Exposure	Nepříznivá expozice při sklonu $7-12^\circ$ / unfavourable exposure for slopes $7-12^\circ$	-
Skeletovitost / Stoniness	$\geq 50\%$	$\geq 25\%$
Hloubka / Depth	≤ 30 cm	≤ 30 cm
Zamoknění + stráž / Waterlogging + gullies	Hlavní půdní jednotka 64 – 78 / Main Soil Unit 64 – 78	Hlavní půdní jednotka 64 – 78 / Main Soil Unit 64 – 78

* Nepříznivá expozice pro klimatický region 0 – 5 je jižní expozice, pro klimatický region 6 – 9 severní expozice
 * Unfavourable exposure for climatic region 0 – 5 is south exposure, for climatic region 6 – 9 is north exposure

- Užší varianta – 16 % rozlohy BPEJ, cca 800 tis. ha
- Širší varianta – 36,2 % rozlohy BPEJ, cca 1,8 mil. ha
- Byla vybrána „mezivarianta se sklonitostí 10° , ostatní parametry ponechány jako v širší variantě.

Zdroj: VUMOP, Bejterová, Zelenková

Sankce u dotace na založení porostu

- ▲ Pokud počet životaschopných jedinců klesl v období od podání žádosti do 14. května následujícího roku:

počet ŽSCH jedinců klesl	vrácení dotace na zalesnění
pod 90 do 80 %	5%
pod 80 do 70 %	10%
pod 70 %	neposkytne se

- ▲ Sankce se neuplatní v případě, že příčinou porušení podmínky bylo působení biotických nebo abiotických činitelů bez zavinění žadatele. Žadatel provede dosadbu v souladu s projektem zalesnění a tuto skutečnost ohlásí Fondu na jim vydaném formuláři.
- ▲ Pokud žadatel nedodrží výměru zalesněné plochy, na kterou mu byla poskytnuta dotace na zalesnění po dobu 10 let počínaje rokem následujícím po roce zalesnění, je povinen vrátit již poskytnuté dotace na výměru, na které podmínku porušil.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Oznámení o dosadbě

- ▲ podání formuláře povinné pouze při nálezu KNM
- ▲ při poklesu životaschopných jedinců také možností dosadit
- ▲ žadatel bez zbytečného odkladu provede dosadbu
- ▲ prokázání působení biotického nebo abiotického činitele bez zavinění žadatele

Oznámení o dosadbě

8.1.1. Zalesňování a zakládání lesů

2. Deklarace provedené dosadby

Par 1. Číslo DPB	Kód DPB	Dřevina 1	Číslo 11	Podíl dřevních zrninek
☒ 1. B00-1030	4 0 0 7 / 1	SM	51	5 4 0
		BK	51	1 0 2 0 X
		OG	51	7 5 0 X
				Příloha: Fázik, c. obrázek u DPB
☒ 2. B00-1030	4 0 0 8 / 1	SM	51	1 1 0 0
		BO	51	5 5 0 X
				Příloha: Fázik, c. obrázek u DPB

3. Oznámení je podáno k žádosti 1)
Žádost o účast na záchranné porostu: 8 8 / F 3 4 / 4 4 1 / 0 0 0 0 1
Žádost o účast na péči a udržování: 8 8 / F 4 4 / 4 4 1 / 0 0 0 0 2

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Sankce - dotace na péči a ukončení z.v.

- ▲ Pokud počet životaschopných jedinců klesl v období od 15. května kalendářního roku následujícího po roce zalesnění do konce patého roku po roce zalesnění:

počet ŽSCH jedinců klesl	vrácení dotace na zalesnění	snížení dotace na péči a náhradu v roce zjištění
pod 80 do 70 %	5%	10%
pod 70 do 60 %	10%	20%
pod 60 %	20%	neposkytne se

- ▲ Pokud žadatel nedodrží výměru zalesněné plochy, na kterou mu byla poskytnuta dotace na zalesnění po dobu 10 let počínaje rokem následujícím po roce zalesnění, je povinen vrátit již poskytnuté dotace na výměru, na které podmínku porušil.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Nesplnění podmínek v důsledku zásahu „vyšší mocí“

- ▲ Jestliže žadatel poruší podmínky pro poskytnutí dotace na zalesňování v důsledku zásahu vyšší moci, tento zásah řádně prokáže Fondu a oznámí do 10 pracovních dnů ode dne, kdy tak může učinit, uvedené sankce se neuplatní.

- ▲ Vyšší moc
 - Úmrtí nebo dlouhodobá pracovní neschopnost
 - Vážná přírodní katastrofa
- ▲ Další tolerované důvody
 - Restituce nebo majetkové vyrovnání s církvemi
 - Provedení pozemkové úpravy
 - Zřízení stavby ve veřejném zájmu

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Přehled - statistika

- ZPP v ČR bylo kontinuálně podporováno již od roku 1994.
- Podpora byla ve formě přímé a nevratné finanční pomoci. V letech 1994 do roku 2001 byla na zalesnění vyplacena částka 379,7 mil Kč, z toho 226,5 mil Kč bylo vyplaceno na zalesnění 3 753 ha zemědělských pozemků a 153,2 mil Kč bylo poskytnuto na péči o mladé lesní porosty.
- V roce 2002 byla poskytnuta finanční pomoc v celkové výši 88,9 mil Kč na zalesnění 1 203 ha zemědělské půdy (včetně podpory na ochranu mladých lesních porostů).

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Přehled – statistika - HRDP

- Dotace na náhradu za ukončení zemědělské výroby

Fiskální rok žádost	Počet žádosti	Dotace	Výměra (ha)
2004	259	1 587 499,46 Kč	342,0117
2005	571	4 109 384,78 Kč	836,9742
2006	952	9 445 343,07 Kč	1 640,8489
2007	952	9 872 852,93 Kč	1 647,3958
2008	944	9 774 509,50 Kč	1 646,8781
2009	934	9 652 171,60 Kč	1 625,8809
2010	914	9 219 274,70 Kč	1 568,6046
2011	886	8 961 039,29 Kč	1 524,5200
2012	882	9 426 371,82 Kč	1 577,0887
Celkem	7 294	72 048 447,15 Kč	12 410,1029

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Přehled – statistika - HRDP

- Dotace na založení lesního porostu

Fiskální rok žádost	Počet žádosti	Dotace	Výměra (ha)
2004	340	39 985 956,20 Kč	488,2789
2005	391	52 520 072,00 Kč	637,2448
2006	434	75 239 014,00 Kč	906,0086
Celkem	1 165	167 745 042,20 Kč	2031,5323

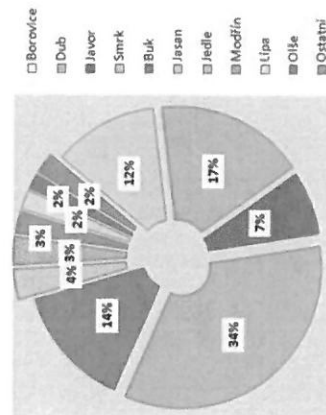
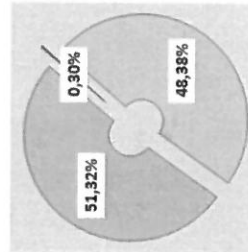
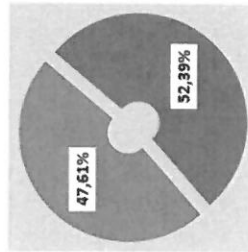
- Dotace na péči o založený porost

Fiskální rok žádost	Počet žádosti	Dotace	Výměra (ha)
2004	259	3 594 932,08 Kč	342,0117
2005	587	9 400 258,20 Kč	855,6809
2006	963	19 216 558,97 Kč	1 649,6819
2007	955	19 901 667,46 Kč	1 648,8358
2008	946	19 689 843,51 Kč	1 644,1384
2009	757	15 066 874,02 Kč	1 391,4731
2010	407	9 010 388,52 Kč	806,2471
Celkem	4 874	95 880 522,76 Kč	8 338,0689

ZEMĚDĚLSTVÍ

Přehled – statistika - HRDP

- Jehličnaté dřeviny
- Listnaté dřeviny

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Přehled – statistika – PRV 2007-13

A Dotace na založení lesního porostu

Fiskální rok žádost	Počet žádosti	Dotace	Výměra (ha)
2007	267	43 920 559,07 Kč	634,7686
2008	275	37 315 348,38 Kč	556,4770
2009	248	25 618 895,20 Kč	376,5345
2010	226	25 343 095,49 Kč	378,7635
2011	202	21 143 756,53 Kč	336,5093
Celkem	1 218	153 342 254,67 Kč	2283,0529

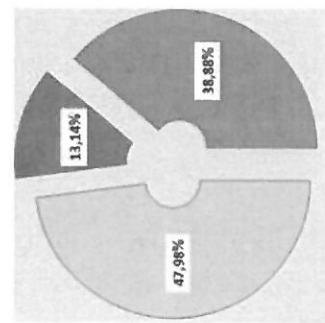
A Dotace na péči o založený porost

Fiskální rok žádosti	Počet žádosti	Dotace	Výměra (ha)
2008	247	6 505 471,75 Kč	567,3224
2009	488	12 638 029,76 Kč	1 088,7690
2010	708	16 047 302,39 Kč	1 404,1334
2011	892	18 414 286,91 Kč	1 694,6818
Celkem	2 335	53 605 090,81 Kč	4 754,9266

Přehled – statistika – PRV 2007-13

A Dotace na náhradu

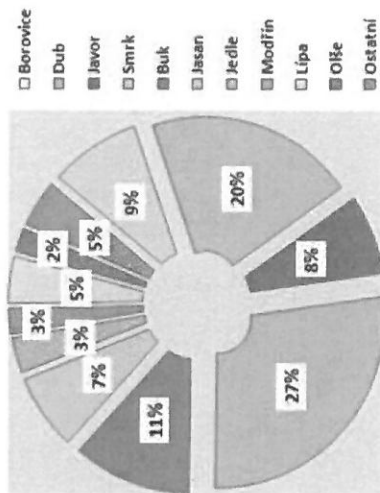
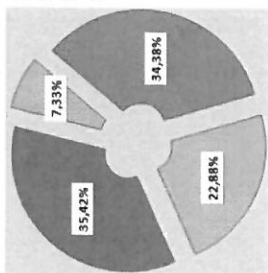
Fiskální rok žádosti	Počet žádosti	Dotace	Výměra (ha)
2008	243	3 247 321,41 Kč	563,7526
2009	473	6 118 666,56 Kč	1 070,4721
2010	682	7 680 101,77 Kč	1 366,7372
2011	850	8 708 638,27 Kč	1 644,3144
Celkem	2 248	25 754 728,01 Kč	4 645,2763

- Náhrada za travní porost a jiná kultura
- Náhrada za jinou kulturu než je zemědělský podnikatel
- Náhrada za jinou kulturu než je travní porost a jiná kultura

Přehled – statistika – PRV 2007-13

- Listnaté dřeviny (LFA)
- Listnaté dřeviny
- Jehličnaté dřeviny (LFA)
- Jehličnaté dřeviny

Přehled – statistika – PRV 2014-20

	2015			2016			2017			
	ha	počet žádosti	Kč	ha	ks	ha	ks	ha	ks	Kč
Ohlášeno	71,1	39	x	212,3	89	x	136,089	85	x	
Nově založeno - požadováno	39,04	36	3 438 841	30,569	48	3 796 696	47,514	44	3 507 030	
Vypliceno na zájemci	33,81	32	2 597 876	22,584	21	1 638 791				
Zabýváno na péči a náhradu celkem za 2015-16	x	x	x	75,22	30	799 514	165,764	69	1 739 157	
z toho zážadáno na péči z 2015-16	x	x	x	37,61	30	525 581	83,632	69	1 140 328	
z toho zážadáno na náhradu z 2015-16	x	x	x	37,61	30	273 933	82,132	68	598 829	
Vypliceno celkem na ZP (včetně závazků z min. let)		2322	38 469 320		2294	34 256 079		1934		20 837 627

Budoucnost zalesňování v ČR ?

- ▲ Zákon o ZPF
- ▲ Vrstva vhodnosti zalesnění
- ▲ Dlouhodobé pronájmy půdy
- ▲ Složitost převodu z.p. na PUPFL
- ▲ Vysoké zemědělské dotace
- ▲ Politika EU
- ▲ Greening

Děkuji za pozornost.

email: petr.dusek@mze.cz
tel: 221 812 830

